

KIS IRAT

ÚJÉV REGGELÉN. (Lásd a 6. lapon.)

XXII. kötet. 1. szám.

Ára negyedévre 1 frt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1882. január 1-én.

Lap.

102
110
116
143
174
221
223
239
250
255
263
267
276
287
295
310
310
325
342
367
396
398

22, 48,
29, 240,
89, 404
1, 127,
6, 271,
99, 415
4, 160,
2, 304,
84, 399
1, 207
4, 415
352

KAKUK A FÉSZÉKBEN.

— Elbeszélés. —

KÖZEL a fővároshoz, a hatalmas Duna partján csinos új lak áll egy szép nagy kert közepén. A Duna hömpölygő hullámain most nem lehetett ugyan látni, a kertben sem illatoztak virágok s a fák ágai szárazon meredeztek a légbe; mert tél közepe és csikorgó hideg volt, a folyót jég borította, a földet hó lepte el s lomb helyett fagyos zuzmara fehérlett a fákon. Tél apó javában csikorgatta a fogait és megmutatta, hogy most ő az ur.

De odabent a ház egyik tágas, kényelmesen butorozott szobájában nem igen törődtek Tél apó csikorgásával, mert a kályha jól be volt fűtve s ha korán beállt az est, meggyújtották a nagy függő lámpást, mely fényes világosságot árasztott a nagy kerek asztalra. Ennél ültek most éppen együtt mindnyájan, legfelől kézi munkával elfoglalva, özvegy Berkiné. Feketébe volt öltözve, mert gyászt viselt, gyászolta ^{most} már régen elhunyt férjét. De arcán azért szelid mosoly látszott, nem akarta szomorúságával rontani gyermekei nyugalmát, vidámságát; ők még úgy sem tudják megérteni a nagy csapást, mely atyjok halálával érte s a jó mama igyekezett pótolni az atya helyét is. Ez persze csak félig sikerült, mert a mama nem tudott nagyon szigorú lenni s a gyermekek meg is voltak győződve, hogy nincs a földön több ilyen kedves, aranyos mamácska, ki úgy szeresse gyermekeit, oly gyöngéden gondoskodjék róluk s oly hamar megbocsássa nagy és apró csinyeiket.

Ha már éppen szigorúságra volt szükség, az Dani bácsinak volt a dolga. Dani bácsi, a mama testvére most itt lakott Berkiéknél, mert a mamának szüksége volt okos, tapasztalt bátyja tanácsaira. Dani bácsi volt a gyermekek tanítója, és ritkán volt szüksége csak szigorú szóra is, mert úgy szerették, hogy mindent szívesen megtettek a kedvéért. Dani bácsi pedig, mikor a komor dolgokkal elkészültek, tanította őket szép játékokra, vagy beszélt nekik érdekes történeteket.

Most is, karos székében kényelmesen elhelyezkedve, egy ilyen történetkét mesélt el s a gyermekek mindnyájan nagy figyelemmel hallgatták. Tulajdonképen nem mindnyájan, mert négyen voltak testvérek; de a legidősebbik, Tamás, a fővárosban járt iskolába s csak a három kisebbik volt otthon; a hat éves Zoltánka, a két évvel idősebb Ilonka, ki anyja mellett ülve szorgalmasan himezgetett és a tíz éves Sándor, ki mint valami öreg ur, nagy karosszékekben elnyújtózva hallgatta Dani bácsi szavait.

Akárki is azt mondhatta volna, hogy a mama és Dani bácsi elkényeztetik Sándort, hogy így heverészni engedik. Volt is valami igaz a dologban; de a kiránézett a fiura, mindjárt láthatta, hogy alkalmasint szüksége is van a nagy gondozásra. Egészen elütött testvéreitől. Mig azok piros-pozsgás képű, erős, eleven gyermekek voltak, Sándorka inkább valami sápadt viaszfigurához hasonlított. Rendkívül gyöngé, vézna fiúcska volt, arca beesett, szemei körül kékes karika látszott s tekintete komoly, bágyadt volt; a folytonos betegeskedéstől olyan lett a sze-

gény kis fiu, mint valami hervadt virág. Szinte csoda volt, hogy még élt s bizony nem egyszer, mikor a betegség erősebb rohammal lepte meg, már-már azt lehetett hinni, hogy tul nem éli. De szerető anyja éjjel nappal ott virrasztott mellette s mindannyiszor megmentette, azután pedig ápolta, gondját viselte s óvta a szellőtől is.

Most alig egy pár napja, hogy a beteges fiucska fölkelhetett az ágyból, de még mindig nagyon gyöngö volt, az emésztő láz még mindig gyötörte. Nagy nyugalomra volt szüksége s dédelgette is a házban mindenki, kereste kedvét, hogy kissé fölviduljon és Dani bácsi egyszer-másszor mondogatta is, hogy bizony már nagyon is sok czeremoniát csinálnak Sándorka betegsége miatt, majd nagyon is elkényeztetik. De azért utoljára Dani bácsi is csak azt tette, a mit a többiek, mert jól látta, hogy a fiu csakugyan nagyon szenved és a gyöngéd gondoskodást épen nem veszi kényeztetésnek. És a kis beteg valóban nem volt kényeskedő, szeszélyes, mint az ő helyén talán más gyermek lett volna. A viláért sem gondolt arra, hogy betegsége ürügye alatt kellemetlenséget okozzon a többieknek. Csöndesen, türelmesen viselte baját s szelid, nyájas volt mindig; míg testvérei és játszótársaik vigan szaladgáltak, mulattak: ő nyugodtan üldögélt: Bár mennyire szeretett volna játékaikban részt venni, beírte azzal, ha elmondták, mit játszottak. Hiába hozták az asztalra legkedvesebb ételeit, nem kért belőlük, mert tudta, hogy az orvos megtiltotta. Persze, kissé szótalán és szomorú volt, de mihelyt észre vette, hogy valaki aggódva néz reá, igyekezett mosolyogni és azt

mondogatta, hogy jól érzi magát, ne aggódjanak miatta. Természetes tehát, hogy mindenki szerette a szegény kis szenvedőt.

Dani bácsi épen most is egy tréfás történetet beszélt el, leginkább, hogy Sándorkát fölvidítsa s a kis fiu nagy figyelemmel, mosolyogva hallgatta. Javában nevettek mindnyájan valami furcsaságon, mikor belépett a cseléd és levelet adott a mamának, ki azonnal nagyon elkomolyodott. A többiek is abba hagyták a nevetést, mert már ismerték ezeket a leveleket formájukról, tudták, hogy valahányszor ilyen levél érkezik, a mama mindig elszomorodik.

— Csak mulassatok tovább, kedveim, szólt a mama. Én szobámba megyek egy kis időre s elolvasom ezt a levelet.

Ilonka és a kis Zoltán kérték is Dani bácsit, hogy folytassa a történetkét; Sándorka is hallgatta tovább, de már nem érdekelte annyira, mert az esze másfelé járt, minduntalan arra gondolt, valjon a mamácska csakugyan megint rossz hírt kapott-e abban a levélben? És miről szólhatnak azok a levelek? Azt tudta, hogy messziről, az ország egyik félreeső részéből jönnek e levelek egy idegen nénitől, a kit ők, a gyermekek, soha sem láttak; de hát mit írhat és minek ír mindig, hogy a jó mamácskát elszomorítsa? És valóban, a mama nem sokára egészen komoly arcczal tért vissza és meglátszott rajta, hogy könyezett. De nem szólt semmit a levélről.

Dani bácsi elvégezte elbeszélését, aztán vacsoráltak s a gyermekek végre lefeküdtek. Mikor a mama egyedül maradt

Dani bácsival, elővette a levelet és átadta neki.

— Olvasd el, kedves bátyám, mondá. Anna irt, még pedig igen szomorú levelet. Nagy feladatra kell vállalkoznom s szükségem lesz a te segítségedre. És reád talán még nehezebb feladat vár. Olvasd csak, mit kér szegény szerencsétlen barátnőm.

Dani bácsi átvette és elolvasta a levelet, mely alig olvasható betűkkel volt írva. Látszott, hogy nagyon reszketett és gyöngé volt a keze annak, a ki ezt a levelet írta. A levél pedig így szólt:

»Édes jó barátnőm! Tudom, leveleimmel nem igen kellemes órákat szerzek neked, jó szivednek fájdalmasan esik, mikor e sorok szerencsétlen barátnődre emlékeztetnek. Nem fog már sokszor történni, sőt azt hiszem, ez a mostani levelem az utolsó, melyet hozzád intézek.«

»Tudom, ha itt volnál mellettem, megpirongatnál, hogy ilyet gondolok, biztatnál, vigasztalnál, el akarnád hitetni velem, hogy még minden jobbra fordulhat, majd meggyógyulok. Hiszen te oly jó voltál mindig hozzám, mint ha édes testvérek lettünk volna. Nagy szenvedéseim közt oly édes visszaemlékezni azokra a régi, boldog időkre, mikor még fiatalok voltunk, együtt éltünk s úgy szerettük egymást! Több mint tiz éve, hogy nem láttalak, nem is foglak soha többé latni, napjaim meg vannak számlálva.«

»Orvosom néha biztat, de én jól tudom, hogy ez csak üres biztatás, érzem, mint fogy erőm napról napra, mint közeledik halálom. Oh, annyit szenvedtem, oly szomorú volt az életem, hogy nem félek a

haláltól, sőt várom s jól tudom, már csak egy pár nap az életem.«

»Csak egy aggodalmam, egy fájdalom van s ezért irom halálos ágyamon e sorokat neked, egyetlen hű barátnőm! Fiamnak, Károlynak sorsa aggaszt ez utolsó perczeimben. Mi lesz fiamból! Atyja már rég sirban pihen, gyermekem teljesen árván marad. Pedig annyira szüksége van rá, hogy szerető, gondos kezek vezessék nevelését! Most tizenkét éves, de idősebbnek látszik, olyan erős. Talán nem is rossz szivü, oh, de olyan szilaj, hogy remegek, ha arra gondolok, mi válhatik belőle. Mióta atyja meghalt s én oly hosszú idő óta súlyos beteg vagyok, még inkább a maga esze után jár s meg kell vallanom, hogy magam is alig bírok vele. És ha én nem leszek többé, ha már a sirban nyugszom, ki fogja vezetni, ki fogja jóra tanítani?«

»Itt csak az öreg rokonunk van, egy hideg, önző ember, a ki egy kis szivességet is csak nagy nehezen teljesít. Budapestben van egy másik öreg nagybátyám, a ki jószivü, de különcz ember, reá sem bízhatom fiamat és így csak hozzád fordulhatok, egyetlen hű barátnőm. Ugye már ki is találtad, mire akarlak kérni? Arra, fogadd házadba fiamat, légy helyettem anyja. Tudom, igen nagyot kérek, de halálos ágyamon csak az fog megnyugtani, ha teljesíted kérésemet. Neveld föl fiamat úgy, mint saját gyermekeidet s hiszem, a ti kedves, szerető körötökben fiam is még derék emberré válhatik.«

»De ha mégis semmiképp sem tehetnéd meg, írj őszintén és mielőbb, mert nem akarom, hogy fiam itt legyen, mikor

meghalok. Hadd legyen már akkor biztos helyen, nálad vagy nagybátyjánál. Mielőbb el akarom küldeni, mert érzem, hogy már csak kevés nap van hátra életemből.»

»Élj boldogul! Isten áldjon meg, miként azt szívből kívánja haldokló barátőd Anna.«

Dani bácsi maga is egészen elkomorlyodott, a mint ezt a levelet elolvasta. Sokáig gondolkozott s végre kérdé hűgától:

— És mit szándékozol tenni?

— Hát tehetek-é egyebet, mint hogy teljesítem haldokló barátöm kívánságát?

A SZEPLŐS VICZA. (Lásd a 14. lapon.)

Szegény jó Anna! Hogy ne teljesíteném utolsó kérését! Még ma írok neki, hogy küldje ide a fiát, gondját viselem, mint édes gyermekemnek.

— Igen, meg kell tenni, szolt Dani bácsi. De attól félek, vége lesz eddigi

csöndes életünknek. A mit a levél erről a Károlyról mond, az nem igen biztató.

— Igaz; alkalmasint makranczos, erőszakos fiú s neked lesz vele legtöbb bajod, édes bátyám. Mert ugy-e, magadra vállalod az ő nevelését is?

— Természetesen. Hiszen szegény haldokló anyja reánk bizta. Megteszünk mindent, a mit tehetünk. Én majd csak meg is birkózom vele, de attól félek, hogy a rossz példa nem rontja-é meg a mi kicsinyeinket.

(Folytatása következik.)

Ujéc reggelén.

(Képpel a czimlapon.)

FÖLÉBREDEK. Szobámnak ablakán
Egy fényes napsugárka villan át.
Ó, mit is álmodám ez északán?
Hogy is köszöntöm az év hajnalát?

Mindent, amit a szentelt éjjelen
Kicsiny szívemben fölfogadtam én:
Hogy mind, ami jót tettek én velem,
Meghálálom az új év reggelén.

Igen, igen! Szentül felfogadám;
S főleg, hogy álmos táská nem leszek —
S im kinnal ébresztett föl jó dadám...
Ah, ugy szégyellem... valjon mit tegyek?

De hisz az év csak most kezdődik el —
Még van módomban. Gyorsan, talpra hát!
Csak jót akarj s nem késik a siker!...
Készen vagyok... s most mamáékhoz át!

Szívem dobog. A legédesb szülék
Üdvözlétére nagyban készülék...
Ajtó nyílik... s im némán csüggök én
Apám, anyámnak drága kebelén.

Ó, ők megértik néma voltomat,
Meg kimondatlan gondolatomat.
Hisz megérzem kedves beszédükön,
Meg csókjukon és ölelésükön.

A BÉLA MADÁRKÁJA.

— Beszélyke, képpel. —

MÁR ősre járt az idő, hervadtak, sárgultak a fák levelei, a dalos madarak kezdtek elköltözni messzire, melegebb éghajlat alá, hol akkor is enyhén mosolyog a nap, mikor nálunk Tél apó ugyancsak meg-megmegrázogatja hószakálát. S amott egy ablakból egy sápadt arcú kis fiu nézegetett ki a hervadozó kertbe és olyan szomorú volt, mintha a szép nyár eltűntét siratta volna.

De nem e miatt busult. Kezében tartott valamit, azt nézegette oly szomorúan. Ez a valami pedig egy kis madárka volt. A madárka nem vergődött, nem is látszott nyugtalannak a miatt, hogy a kis fiu kezében tartja, sőt vidáman csicssergett, s néha-néha a fiura pislantgatott, majd meg az ablak felé nézett, mintha azt mondta volna:

— No, kis gazdám, ne gondolkozzál sokáig, itt az ideje.

A fiu pedig, mintha értette volna, sohajtva szólt magában:

— Igen, megígértem, meg kell tennem.

Ő és a kis madár régi jó barátok voltak, megérdemelték egymás szeretetét. Pedig még a nyár elején bizony nem igen gondoltak arra, hogy valaha ismerni fogják egymást.

Akkor a kis madárka még nem lakott itt a szobában, a szűk kalitkában, hanem kint a kertben, a puha fészekben, melyet az öreg madárpár egy cseresnyefa lombjai között rakott. Öten voltak a kicsinyek, s a madármamának és papának ugyancsak

meggyült a dolga, míg a kis éheseknek elegendő kövér bogárkát összehordtak. A legfiatalabbik az öt közül kissé gyöngébb volt a többinél, betegesnek is látszott s mert nem tudott olyan ügyesen kapkodni, sokszor bizony éhen is maradt. De azért nem panaszkodott s beérte annyival, a mennyit kapott.

A cseresnyefának egyik felső ága épen a fészekre hajolt s az ág telisded telt volt cseresnyével. Az öregek megmagyarázták a kicsinyeknek, hogy ez majd jó csemege lesz, ha megérik; de addig ne nyuljanak hozzá, mert bele betegednének. Meg is ígérték szentül, de bizony csak úgy tartották meg, mint sok szófogadatlán gyermek. Egy napon, mikor az öregek távol voltak élelmet keresni, a legidősbik testvér így szólt:

— Én azt hiszem, hogy már megkóstolhatnók a cseresnyét, már érett.

— Oh dehogy, szólt a legkisebbik, hiszen még egészen zöld. Tudod, a mama azt mondta, hogy csak akkor lesz jó, ha majd egészen piros lesz, olyan, mint a rokonuunknak, a vörösbegynek a mellénykéjé. Addig nem szabad hozzányulni.

— No persze! És én azt mondom, hogy már érett, s meg is kóstolom.

Bele is harapott az egyik zöld cseresnyébe, mely persze fanyar és savanyu volt, úgy hogy a kis torkos szinte prüszögött belé.

— No lám, ugy-e hogy még nem jó! szólt a kisebbik.

— De igen is jó, felelé a torkoskodó s csak hogy ne kelljen hibáját megvallania, csupa hetvenkedésből megevett egy egész éretlen cseresnyét.

Természetesen megadta az árát, mert az éretlen gyümölcstől megbetegedett s mikor az öregek hazaértek, ugyancsak megijedtek, azt hitték, mindjárt meghal. Nem is kapott a torkoskodó ezen a napon semmit enni, böjtölnie kellett, a mi egészségére volt, úgy hogy lassankint kiheverte a bajt s többé nem jutott eszébe engedetlenkedni. Nem is nyultak aztán hozzá a cseresnyéhez mindaddig, míg egyszer a madármama meg nem kóstolta s így nem szólt:

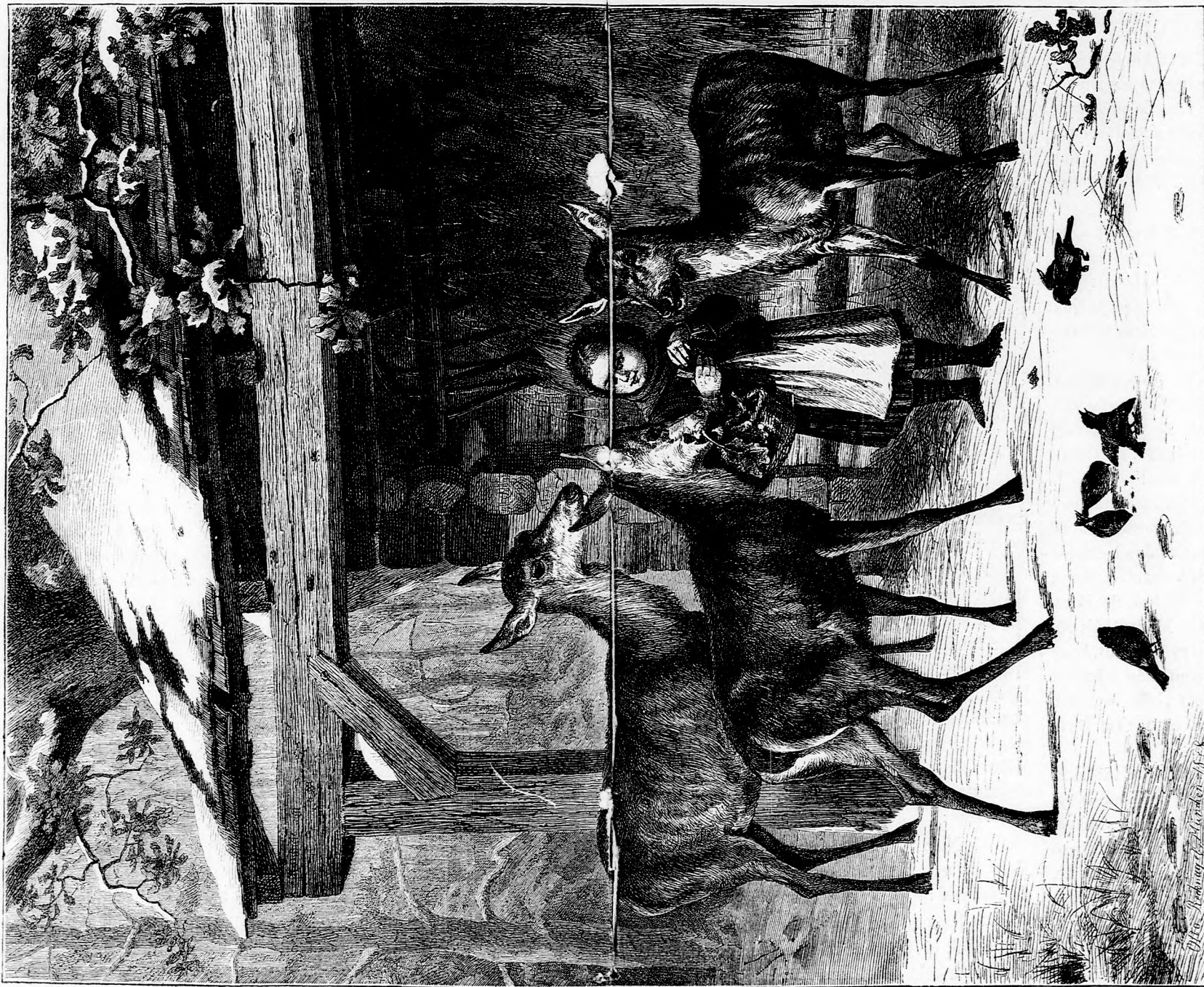
— Most már édes, csipkedhetitek!

Csipkedték is és képzelhetni, milyen kellemes élet volt az, mikor ki se kellett mozdulni a fészekből; csak kissé ágaskodni s mindig lakmározhattak. De meg is látszott rajtuk, mert szemlátomást erősödtek, tollasodtak s az öregek lassan-lassan már röpülni is tanították őket. Ebben is szépen haladtak, csak a legkisebbik nem tudott velök tartani. Olyan gyöngye, olyan félénk volt, hogy mindig csak ott maradt állva a fészek szélén s mindig csak azzal biztatta magát, hogy majd másnap megpróbálja a repülést.

Igy élt a kis madárcsalád boldogan s nem is gyanítá, hogy valami baj érheti, mikor egy napon hirtelen reá csapott a veszedelem.

Szép délutáni idő volt, midőn négy piros pozsgás képű fiu vig zajongással jött a kertbe. Ketten közülök hosszú létrát hoztak, a harmadik nagy kosarat, míg a negyedik, ki legkisebb volt közöttük, leghátul ballagott. Egyenesen a cseresnyefának tartottak és nekitámasztották a létrát.

(Folytatása a 10. lapon.)

BORISKA ÉS AZ ÖZIKÉK. (Lásd a 13. lapon.)

(Folytatás a 7. laphoz.)

Nagy lett az ijedelem a kis fészekben s jó szerencse, hogy az öregek otthon voltak! Ők tudták, milyen veszedelem közelít.

— Hamar, fiaim, szólt a madármama, meneküljünk! Ha itt érnek ezek a fiuk, megfognak, végünk van. Ezek ellenségeink!

Az egyik fiu már fönt termett a fán s így szólt!

— Csöndesen, fiuk! Madárfészek van itt, kicsinyekkel . . . talán elfoghatjuk.

De a madármama jól látta a veszedelmet s így szólt kicsinyeihez:

— Gyorsan, fiaim, meneküljünk, mert ha ezek a pajkos fiuk megfognak, végünk van. Röpüljünk át a szomszéd fára, majd aztán visszatérünk, ha elmúlt a veszedelem. Hamar, hamar!

A kicsinyek ugyancsak megszeppen-tek s igyekeztek nyakrafőre menekülni. El is röppentek mindnyájan, csak a legkisebbik maradt hátra. Ő is kiugrott a fészek szélére, onnan a közel ágakra, de látta, hogy a fiu keze itt is eléri. Megpróbált röpülni, de hiába, — olyan gyöngye volt, hogy alig terjeszté szét szárnyait, már lebukott a földre s kábultan terült el a fa alatt. Szerencsére puha füre esett, nem törte össze magát.

A fiuk egyike rögtön odaszaladt, hogy megfogja s a szegény madárka anynyira ijedt és kábult volt, hogy a menekülést meg sem kísérlette. A következő pillanatban már fogva volt s azt hitte, hogy halálos órája elérkezett. Fájdalmasan csirpegett; bucsut mondott szüleinek, testvéreinek, kik a szomszéd fáról nézték veszedelmét.

— Isten veletek, nekem már meg kell halnom!

És nem is nagyon tévedett, mert Laczika, a ki fogva tartotta, nagyon pajkos és meggondolatlan fiu volt s nem épen jó terven törte a fejét. A többi fiuk odagyültek körébe s néztek a remegő madárkát; egyikök pedig kérdé:

— Mit csinálunk ezzel a kis madárral?

— Haza visszük és fölneveljük, szólt Béla.

— No persze, érdemes is ilyen haszontalan jószággal vesződni, szólt Laczi szivtelenül. Majd mulatunk vele. Én már tudom, mit teszünk.

— Mit? Mit? kérdék a többiek.

— Zsinorra kötjük, aztán az öreg macska elé eresztjük. Lesz majd öröme a czizusnak, ha végre megfogja; szereti ám a jó madárpecsenyét.

A szegény madárka félholtra ijedt. Hallotta már ő a hírét annak a kegyetlen macskának, tudta, hogy az csakugyan föl fogja falni. De nemcsak a madárka ijedt meg, hanem a jószívű kis Béla is. Olyan jószívű fiucska volt, a ki nemcsak maga nem kinezott soha semmiféle állatot, de még nézni sem tudta, ha mások bántották. Mikor tehát Laczi azt a kegyetlen tervet elmondta, Béla majdnem könyezve kiáltott közbe:

— Nem, azt nem szabad tennünk! Nem szabad kegyetlenkedni a szegény madárkával!

— Nem szabad? szólt Laczi. Szeretném tudni, ki tiltaná? Én fogtam meg, azt teszem vele, a mit akarok.

— De az csuf dolog, a mit tenni akarsz ... inkább add nekem ... én majd haza viszem, megpróbálom fölnevelni.

— Nem adom biz én! Aztán hiába is adnám, még olyan kicsiny, hogy meg nem él kalitkában.

— Ki tudja? Legalább megpróbálom. Kérlek, add nekem! Lukább én is adok neked valamit ...

— Az már más. Ha megalkuszunk, akkor tied a madárka. Hát mit adsz érte? Tudom már, — az új lapdát.

Béla meghökkent. A szép, új lapdáját adja oda!

— Nem tetszik a vásár? szölt Laczi nevetve. Jól van, én nem erőszakolom, de aztán te se rontsd a mi multságunkat. A cicza örülni fog rajta.

— Nem, azt nem engedem! Itt a lapda, fogd!

És Béla elővette zsebéből kedves lapdáját s odaadta Laczinak. Nem mondom, hogy nem esett nehezére, de mégis odaadta. Aztán átvette a madárkát és sietett haza. Gyöngéden simogatta a kis madarat és biztatgatta:

— Ne félj, szegény kicsike, nem fog a macska fölfalni, mint az a gonosz Laczi akarta. Én majd gondodat viselem.

A kis madárka hálásan csicsereggett s bizonyosan köszönetet mondott megmentőjének, de Béla ezt persze nem érthette. Hanem azért megtartotta a szavát s mindent megtett, hogy a madárkának jó dolga legyen. Előkeresett egy tágas kalitkát s abba helyezte, aztán a mamától megkérdezte, mivel etesse kis kedvenczét és gondja volt rá, hogy a madárkának mindig legyen bőven elesége és friss rize.

Igy hát jó dolga volt a kis madárkának. De Bélácska nagy meglepetésére a madárka mégis mindig busan, lecsüggesztett fejjel ült ott a kalitkában. Igen, mert szegényke mindig csak arra gondolt, milyen boldogok az ő testvérei, rokonai, kik odakint szabadon röpkedhetnek, gyönyörködnek Isten szép természetében, míg ő itt fogva ül a szűk kalitkában. Mit ér a legpompásabb élet annak, aki rab, nem mozdulhat!

De azért mégis csak nőtt, erősödött a madárka s most már bizonyosan röpködni is tudott volna, ha szabadon él. És kis gazdája iránt is hálás volt, tudta, hogy végre is neki köszönheti életét. Ha Béla közeledett a kalitkához, a madárka örvendve sipogott; de annyira mégsem tért meg jó kedve, hogy csattogó dalt zengjen, pedig tudott volna. Hanem egyszer aztán erre is rászánta magát. Az pedig így történt.

Amint a madárka erősödött, épen úgy lett kis gazdája napról napra gyöngébb és sápadtabb. Nehéz betegség érte utól a jó kis fiut és végre le kellett feküdni. Halványan, szomoruan feküdt ott ágyacskájában s türelmesen viselte fájdalmait, de sokszor sohajtva gondolt vissza: milyen boldog volt, mikor még kint szaladgálhatott a virágos kertben, hallgathatta a méhek döngését, madarak csattogását. S egyszer felsóhajtott:

— Oh, ha az én kis madárkám dalolni tudna! Legalább az vigasztalna.

A kis madár meghallotta s hálás kicsi szive azt sugta neki, hogy most nem szabad búslakodnia. És egyszerre csak gyönyörű dalt kezdett zengni s vidám

kedves csattogása messzire elhallatszott. A kis beteg álmélkodva, gyönyörködve hallgatta s szinte elfeledte fájdalmas betegségét.

És aztán a kis madár napról napra folyton zengett s Bélácska egészen föl-

vidult mindig, mikor hallotta. Egyszer pedig így szólt:

— Zengj csak, zengj, kedves kis madárkám! Oh, milyen jól esik hallanom! Azt hiszem, kint vagyok ismét s játszom vigan erdőn, mezőn. És talán te is, azt

... LEERESZKEDETT AZ ABLAKBÓL. (Lásd a 15. lapon.)

gondolod . . . pedig te fogoly vagy. Talán azért voltál sokáig olyan szomorú! Oh, csak most dalolj! Majd ha újra egészséges, boldog leszek, szabadon bocsátlak, hogy te is újra szabad, boldog légy!

S a madárka dalolt és Bélácska lassan-lassan meggyógyult, úgy hogy végre fölkelhetett s a szobában játszodozhatott. Oda jöttek hozzá a többi kis gyermekek s mindnyájan nagyon megszerették a kedves kis madárkát, mely oly szelid volt, hogy szabadon röpkedett a szobában (Lásd a képet a 16 lapon), kezökre szállt s engedte magát czirógatni.

De egyszer aztán megint fordult a dolog. A mint Bélácska napról napra erősebb, vidámabb lett, a kis madár viszont elcsöndesedett, szomorkodott, nem zengett többé. Arra gondolt szegényke, hogy közeledik az ősz, mikor a többi boldog madár elköltözik messze szép vidékre, melegebb országba, míg neki itt fogságban kell maradnia. Bélácska eleinte nem tudta, mi lelte kis kedvencét, de aztán eszébe jutott, milyen szomorú volt ő is, mikor a betegség rabbá tette.

— Szabadságotat kívánod vissza, ugy-e, kis madárkám? Megígértem, hogy szabaddá, boldoggá teszek s bár nehezemre esik elválni tőled, nem szegem szavamat! — légy szabad!

Megfogta a madárkát, még egyszer megsimogatta, aztán az ablakhoz lépett. Még egy perczig habozott; de aztán elszántan föltárta az ablakot és a következő pillanatban a madárka, vígan csattogva röppent ki, fel a szabad levegőbe. A kis fiú sokáig nézett utána, hallgatta bucsudalát, míg végre nem látott, nem hallott

semmit. S a kis fiú és a kis madár még sokáig kedvesen gondoltak egymásra, mert mikor bajban voltak, vigaszt, örömet nyújtottak volt egymásnak.

BORISKA ÉS AZ ŐZIKÉK.

(Képpel a 8—9. lapokon.)

MESSZE a falutól állt a Boriskáké csi-nos, kényelmes házacskája, amott a domboldalon, a nagy vadaskert kapujánál. Talán olyan kis gyermek is akad, a ki még nem látott vadaskertet s nem is tudja, mi az. De Boriska tudja, a mi különben nem épen nagy csoda, mert mindennap jár benne s el-elkiséri apját, mikor ez eleséget visz a vadaknak és körültekint, rendben van-e minden.

Egész nagy erdő, melyben órákig lehet járni; be van kerítve minden oldalon magas palánkkal, s a szarvas és az őz innen ki nem mehet, a mire különben kedve sincs, mert van helye bőven szaladgálásra. Persze nyáron meg őszkor, akkor a szegény őzikék mégis úgy találják, hogy kicsiny nekik ez az erdő, mert ilyenkor megjön a földes ur barátaival s a vadaskertben vadászatva, lelövöldözik a szarvast őzet jó pecsenyének.

De most csönd van a nagy vadaskertben, hó borítja a földet s az őzikék dideregve járnak-kelnek s meg is éheznek, ha a felügyelőnek gondja nem volna reájok. Itt-ott a sűrűben egy-egy kis pajta ál, melyre örökzöld folyondár fut fel, ide gyülekeznek az őzikék, melyek a hó alatt nem találnak enni valót. A folyondárt nem rághatják le, mert az nagy okosan magasra kuszott fel; hanem a pajtába hoz a felügyelő jó eleséget s ezen aztán lakmározhatnak a didergő állatkák.

Boriska is sokszor elkiséri ide atyját s a sok őzike közül akárhányat már egyenkint ismer. Olyan kedvesek, olyan szelidek, hogy Boriska már rég szerette volna őket megsimogatni: de az őzike

félénk, ijedez még az olyan jó kis leánytól is, mint Boriska. Lassan, lassan azonban mégis megismerkedtek, megbarátkoztak. Boriska vitt magával jóféle csalétket s nyujtogatta az őzikék felé, míg végre akadt egy bátor, a ki feléje kapott; mikor pedig a többi látta, hogy igazán semmi bajuk sem esik, mind nekibátorodott, és most már annyira megszerették a kis leányt, hogy mihelyt meglátják, hozzá szaladnak s körül fogják, mintha kérdeznék: Nos, kis gazdasszony, mit hoztál?

Nem is kérdik soha hiába, mert Boriska nem megy oda soha üres kézzel. Minap is, hogy a szép karácsonyestén szüleitől sok szép ajándékot kapott, az jutott eszébe, hogy az ő kedves őzikéinek nincs olyan vidám ünnepök mint neki. Föl is tette magában, hogy nem feledkezik meg rólok és másnap reggel összedett kosárkájába mindenfélét, amit az őzikék szeretnek és kisétált a vadaskertbe, hol kedves állatkái mindjárt körülfogták. Kiosztotta köztük szépen igazságosan a csemegét, bár az egyik kis hamis olyan türelmetlen volt, hogy már előre maganyult a kosárba. Mikor aztán elfogyott a csemege, az őzikék elkisérték Boriskát a kapuig s ott vidáman elbucsztak és a kis leánynak e napon különösen jó kedve volt, mert bár csak egy pár állatkának, de hát mégis szerzett valakinek egy jó napot.

A szeplős Vicza.

(Képpel az 5. lapon.)

RETTENETES, iszonyu, jaj!

Borzasztó és szörnyü!

Csak úgy szakad mint a zápor

Szememből a könnyü.

A Viczámnak szépsze haját

Tövestül kitepték.

A fél szeme ki van ütve,

S csak fél lába ép még!

Gyönyörű szép függöcskéi

Ki vannak akasztva,

Ruhájának fodrocskái

Le vannak szakasztva!

S ami a legirtóztatóbb:

Szép fehér ruhája

Tentával van megpötytyentve —

Nem ismerem rája!

Közületek ki a gonosz,

Ki ezt cselekedte?

Közületek kit vezetett

Ilyen tetre lelke?

Látom, látom: te vagy Klári,

És te, öcsém, Imre!

Ti hoztátok e bánatot,

Ezt a bút szívemre.

Hogyha nem a kis Jézuska

Ajándéka volna:

Szemeimből a keserü

Könyü nem omolna.

Mert elföditek orcátok:

Kiderül a vétek . . .

Nem is hiszem, hogy valaha

Megbocsátok néktek!

EGY BAJBÓL KETTŐ.

— Kicsi beszély a kicsinyeknek. —

(Képpel a 12 lapon)

MESSZE földön nem volt olyan szép hely, mint a Lajoskáék lakása. Legalább a kis Lajoska úgy hitte és én magam is azt hiszem, hogy igaza volt. Vadregényes bérczvidéken volt, magas hegyek, sziklák tornyosultak égnek mindenfelé s

a kis falu házai szétszórva feküdtek, egyik lent a völgyben, másik a hegyoldalon vagy épen a hegy tetején. És valamennyi közt legmagasabban feküdt a Lajoskáék háza, mint valami régi fellegvár, egy sziklás hegytetőn, melynek egyik oldala szédítő meredek volt, míg a másik oldalon kanyargós ut vezetett le a völgybe.

Télen ugyancsak füttyölt a szél ott a magasban, de Lajoska azt nem nagyon bánta, mert volt jó fütött szoba, melybe menekülhetett. És milyen pompás volt a hegyoldalon leereszkedni a kis szánkán! A falu valamennyi gyereke oda gyült s Lajoska büszke volt, hogy sehol sem lehet olyan pompásan szánkázni, mint az ő házuk előtt.

De a nyarat mégis csak jobban szerette, mert akkor volt ám csak igazán szép odafent. Reggel a nap sugarai legelőször is a Lajoskáék házát érték s este onnan bucsuztak el utoljára, mikor lent a völgyben már szürkület kezdett lebecsátkozni. Aztán messze szét lehetett nézni a gyönyörű erdőkön, a madárdal áthallatszótt a szomszéd hegyoldalról s ezt a kedves hangversenyt Lajoska nem adta volna akármiféle productióért sem. Egy szóval, nagyon szép helyecske volt ez.

Csak az bosszantotta Lajoskát, hogy a ház mögött nem járhatott, abból az egyszerű okból, mert a ház egészen a meredek szélére volt építve. Csak az alacsony mosóház fedeléről lehetett volna oda lejutni. És mert kis fiuk szeretnek tilos helyeken mászkálni, Lajoskát figyelmeztette atyja, hogy ha már épen nem nyughatik, mászkáljon akárhol, csak épen itt nem, mert baj érhetné. Lajoska pedig,

engedelmes jó fiucska levén, szót fogadott, mert annyi esze neki is volt már, hogy belássa az okos tanácsot és csöpp kedve sem volt kitörni a nyakát. Hát egy napon mégis belejutott a bajba.

Egy napon a kertben sétálgatva, messziről fájdalmas nyávogást hallott.

— Ez az én Czirmos cziczám! Valjon hol van és mi baja lehet? tünődék Lajoska.

Figyelmesen hallgatott s mindinkább tisztán hallotta a czicza nyávogását, még pedig a ház mögül. Kereste, de hiába; hívogatta s a czicza panaszosan felelt, de hangja mintha valami mély kutból hangzott volna.

— A ház mögött kell lennie, gondoló Lajoska. Megnézem.

De hogy nézze meg? Sokáig hiába törte a fejét, de végre kitalálta.

— Az ablakból leereszkedem a mosóház födelére . . . ott a hegyoldalból épen fölnyulik egy elég erős fa, ezen lejutok a meredek szélére és letekinthetek, aztán ismét visszajöhetek.

És a miként kieszelte, meg is tette. Leereszkedett az ablakból (Lásd a képet a 12. lapon) aztán az alacsony tetőzetről s csakhamar ott állt a keskeny sziklapárkányon, a házfala és a mélység közt.

A mint lenézett a mélységbe, csakugyan megpillantotta a cziczát, mely kőborlásai közt a meredek sziklaoldalon olyan helyre jutott, honnan többé nem tudott visszajönni.

— Szegény czicza, odavesz, ha nem segítetek rajta; gondolá Lajoska. Atyám megtiltotta ugyan, hogy itt mászkáljak, de bizonyosan maga sem akarná, hogy a

szegény kis állat odaveszszzen. Ügyesen, óvatosan kapaszkodva, azt hiszem, eljuthatok hozzá és megmenthetem.

Ez persze nagyon oktalan gondolat volt, mert a hol a macska sem boldogult, mikép boldogulhatott volna Lajoska? De ő csak a szegény czicza megmentésére gondolt, keresztül mászott a kerítésen s óvatosan kezdett lebecsátkozni a meredek szirtoldalon. Ez azonban nem sokáig tartott. Egyszerre megcsuszott s menthetlenül bukott lefelé! Már veszve hitte magát, mikor ruhája beleakadt egy a szirt-

hasadéokban nőtt bokorba s Lajoska is gyorsan megkapta mindakét kezével. Alatta vagy félölnyire erkélyformán kinyult a szikla egy részecskéje; ide lebecsátkozott és épen ott volt a czicza is. Azt a célját tehát elérte, hogy a cziczához jusson. De mikor arra gondolt, hogy visszatérjen, belátta, hogy erről szó sem lehet, képtelen csak meg is mozdulni arról a helyről, hova a bokorba kapaszkodva lebecsátkozott.

Későn látta be, mily bajba keveredett. A cziczát akarta megmenteni s ő maga is

... SZADADON RÖPKEDETT A SZOBÁBAN. (Lásd 13. lapon.)

ugyanoly veszedelembé jutott. Jó ideig azt sem tudta, mit tegyen. Aztán sirt, végre segítségért kiáltozott.

Odafent meg is hallották. Nem sokára megjelent édes atyja s látván, mi a baj, hosszú kötelet hozatott, lebecsátotta s azt kiáltá Lajoskának:

— Kösd jól a derekadra és fogd meg jól a keziddel is, majd felhuzlak.

Lajoska megtette, aztán félkezében a cziczát tartva, félkezével a kötélbe kapaszkodva, szerencsésen följutott és őszin-

tén elbeszélte atyjának, mikép jutott a veszedelembé.

— Adj hálát a Gondviselésnek, hogy ily jó vége lett, szólt az apa komolyan. Jót akartál, tudom, de nem lett volna e okosabb, ha előbb hívsz minket segítségül? Nem akkor, mikor már magad is bajban voltál? A cziczát minden veszedelem nélkül megmentettük volna. Azért fiam, tartsd eszedben, hogy a jó szándék is csak akkor ér valamit, ha okossággal jár együtt.